

Sygn. akt I ACa 1208/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Edyta Mroczek

Sędzia SA – Beata Kozłowska /spr./

Sędzia SA – Dorota Markiewicz

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Foltak

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. z siedzibą w S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 5 czerwca 2012 r. sygn. akt XVI GC 485/10

1. prostuje:

a) oczywiste niedokładności w punktach V (piątym) i VI (szóstym) zaskarżonego wyroku poprzez dopisanie po kwotach kosztów obciążających powoda wyrazu „złoty”,

b) oczywistą omyłkę w sentencji i komparycji zaskarżonego wyroku przez wpisanie w miejsce błędnej siedziby powoda „w W.” prawidłowej siedziby „w S.”, a w firmie pozwanej spółki przez zastąpienie wyrazu (...) wyrazem „A.”,

2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie IV (czwartym) w ten tylko sposób, że zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w S. kwotę 755,73 (siedemset pięćdziesiąt pięć złotych siedemdziesiąt trzy grosze) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 19 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty,

3. oddala apelację w pozostałym zakresie,

4. oddala wnioski powoda o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 1208/12

Uzasadnienie:

Powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. pozwem złożonym w dniu 10 marca 2010 r. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, aby pozwany – (...) Spółka Akcyjna w T. zapłacił na jego rzecz kwotę 154 837,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w pozwie.

W uzasadnieniu swego żądania powód wskazał, że kwot objętych żądaniem pozwu domaga się na podstawie weksli własnych wypełnionych w oparciu o deklaracje do weksli in blanco, złożonych w zabezpieczeniu należności wynikających z umów leasingu o nr (...).

W dniu 21 marca 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w T. w zarzutach zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wniósł o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

Pozwany podniósł zarzut błędnego, bezpodstawnego i krzywdzącego wyliczenia wysokości odszkodowania w związku z rozwiązaniem umów, dochodzonego w oparciu o załączone do pozwu weksle. Zdaniem pozwanego powód niezgodnie z umowami przeliczył równowartości euro w stosunku do waluty polskiej, a następnie sprzedał przedmioty leasingu po cenach znacznie zaniżonych niż ceny rynkowe.

Pozwany oświadczył, że umowa leasingu nr (...) wygasła na podstawie pkt. 6 Pozwany wskazał, że, w związku z wygaśnięciem umowy leasingu finansujący powinien zaliczyć kwotę otrzymanego odszkodowania na poczet wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych, a nie tylko rat przyszłych.

Powód przyznał, że umowa leasingu nr (...) wygasła na skutek zaistnienia szkody całkowitej przedmiotu leasingu i w piśmie procesowym z dnia 29 lipca 2010 r. powód oświadczył, że cofa częściowo powództwo, w związku z wypłatą odszkodowania za utracony przedmiot umowy leasingu nr (...) w kwocie 104 004,62 zł i w tym zakresie wnosi o umorzenie postępowania. Z tej umowy powód podtrzymał żądanie zapłaty kwoty 7 809,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 19 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty, na którą wystawiono fakturę VAT nr (...) z dnia 18 czerwca 2009 r. W ocenie powoda bez znaczenia jest zatem zarzut pozwanego, że powód nie przedstawił w jakiej wysokości otrzymał odszkodowanie od ubezpieczyciela, gdyż art. 709⁵ k.c. nie dotyczy zaliczenia rat leasingowych i innych należności już wymagalnych w momencie wygaśnięcia umowy leasingu.

Powód wskazał też, że ze względu na fakt, że ubezpieczyciel najpierw błędnie wypłacił odszkodowanie pozwanemu, a nie jemu - dochodząc wypłaty odszkodowania poniósł koszty w kwocie 70.550 koron norweskich.

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 31 marca 2010 r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy pod sygn. akt. XVI GNc 195/10,

II. umorzył postępowanie ponad kwotę 50.432,90 zł,

III. zasądził od (...) S.A. w K. na rzecz (...) spółka z o.o. w W. kwotę 42.623,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- **21.810,16 zł za okres od dnia 19 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty,**
- **20.813,68 zł za okres od dnia 19 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty,**

IV. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

V. zasądził od (...) spółka z o.o. w W. na rzecz (...) S.A. w K. kwotę 1 049 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

VI. nakazał ściągnąć od (...) spółka z o.o. w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 4.181 zł tytułem opłaty, z której pozwany został zwolniony.

Swe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i następujących ocenach prawnych:

Dnia 4 listopada 2005 r. strony zawarły umowy leasingu o numerach: (...). Na podstawie tych umów powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., jako finansujący, zobowiązał się nabyć wskazane przez pozwanego – (...) Spółkę Akcyjną w W., jako korzystającego, przedmioty leasingu - ciągniki siodłowe marki S. i oddać je pozwanemu do odpłatnego używania w ramach prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa, na czas określony w umowie. Z kolei korzystający zobowiązał się w zamian do terminowego uiszczenia opłat z tytułu używania przedmiotów leasingu, zgodnie z umową oraz załączonymi do niej Ogólnymi Warunkami Leasingu (...) Sp. z o.o.

Korzystający zobowiązał się do terminowego uiszczenia na rzecz finansującego opłat z tytułu zawarcia umowy i używania przedmiotów leasingu.

Umowy leasingu zostały zawarte na okres od dnia 4 listopada 2005 r. do dnia 2 listopada 2010 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 6 Ogólnych Warunków Leasingu Operacyjnego (OWLO), w razie utraty lub całkowitego zniszczenia lub niemożności naprawy uszkodzenia wykluczającego dalszą eksploatację przedmiotu leasingu z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu ulegała rozwiązaniu ze skutkiem od momentu powstania szkody. Finansujący mógł w takiej sytuacji żądać natychmiastowej zapłaty wszystkich przewidzianych, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem oraz pomniejszonych o ostateczną kwotę uzyskanego przez finansującego odszkodowania ubezpieczeniowego.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 OWLO finansujący mógł wypowiedzieć umowy leasingu w każdej chwili ze skutkiem natychmiastowym, składając pisemne oświadczenie, w szczególności w przypadku zwłoki korzystającego, co najmniej 20 dni roboczych, w zapłacie przynajmniej jednej raty leasingowej oraz po niedotrzymaniu wyznaczonego na piśmie przez korzystającego dodatkowego terminu zapłaty. Ustalono jednocześnie, iż wypowiedzenie umów leasingu powoduje powstanie po stronie korzystającego obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu w miejscu i terminie określonym przez finansującego oraz bezzwłocznej zapłaty wszystkich wymagalnych opłat leasingowych wraz z należnymi odsetkami.

W razie wypowiedzenia umowy leasingu z przyczyn, o których mowa w art. 11 ust. 1 OWLO, finansujący zastrzegł sobie prawo żądania od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał w skutek ich zapłaty przed umówionymi terminami, a także naprawienia szkody.

W załączeniu do wyżej wymienionych umów, w dniu 4 listopada 2005 r. strony podpisały trzy deklaracje wekslowe dotyczące wypełnienia podpisanych przez pozwanego weksli, w których treści wskazano, że są one wystawione na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umów leasingu nr (...).

W treści deklaracji wskazano, że powód ma prawo wypełnić weksle w każdym czasie w związku z nienależytym wywiązaniem się z umów leasingu przez wystawcę, na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego (tj. na łączną kwotę niespłaconych rat leasingowych oraz innych opłat leasingowych wraz z wszelkimi kosztami, w tym odsetkami za zwłokę, powstałymi w związku z realizacją umowy i uwidocznionymi w księgach powoda). Jako miejsce płatności wystawca wskazał siedzibę powoda.

Pozwany zalegał z zapłatą rat leasingowych.

W dniu 1 czerwca 2009 r. powód, wezwał pozwanego do zapłaty zadłużenia wynikającego z przedmiotowych umów leasingu w terminie 3 dni od doręczenia wezwania, z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu tego terminu umowy leasingu zostaną wypowiedziane w trybie natychmiastowym.

W dniu 18 czerwca 2009 r. powód wystawił pozwanemu następujące faktury: fakturę VAT nr (...) na kwotę 7 809,06 zł brutto tytułem raty leasingowej umowy nr (...), fakturę VAT nr (...) na kwotę 7 808,78 zł brutto tytułem raty leasingowej umowy nr (...), fakturę VAT nr (...) na kwotę 7 809,06 zł brutto tytułem raty leasingowej umowy nr (...).

W wiadomości e-mail z dnia 3 lipca 2009 r. pracownik pozwanego – K. M. zawiadomił pracownika pozwanego – M. M., że tego dnia w nocy w Norwegii doszło do wypadku drogowego z udziałem kierowcy pozwanego prowadzącego należący do powoda pojazd o numerze rejestracyjnym (...) (stanowiący przedmiot umowy leasingu o nr (...)) oraz poinformował, że według wiedzy powoda całkowitą winę za wypadek ponosi kierowca norweskiego samochodu osobowego, który zginął na miejscu wypadku. W związku z powyższym zwrócił się do pozwanego o rozpoczęcie procedury stosownej do powstania szkody całkowitej likwidowanej z OC sprawcy zagranicznego poza terenem UE (Norwegia).

Powodowa spółka pismem z dnia 9 lipca 2009 r., doręczonym pozwanemu w dniu 21 lipca 2009 r., wypowiedziała z tym dniem wszystkie umowy leasingu na podstawie pkt 11 pkt 1a Ogólnych Warunków Leasingu Operacyjnego stanowiących załącznik do umów nr (...) oraz wezwała pozwanego do bezzwłocznego zwrotu przedmiotów leasingu w terminie 3 dni od daty doręczenia wypowiedzenia wraz ze wszystkimi dokumentami i kompletnym wyposażeniem fabrycznym otrzymanym przy odbiorze w terminie natychmiastowym do siedziby powoda oraz zapłaty wymagalnych opłat leasingowych w kwocie 37 199,91 EURO oraz 211 230,20 zł, zgodnie z listą Sald Księgi Sprzedaży stanowiącej załącznik do pisma w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania.

Powód otrzymał odszkodowanie za utracony przedmiot umowy leasingu nr (...) w kwocie 214 700 zł.

Ze względu na fakt, że ubezpieczyciel najpierw błędnie wypłacił odszkodowanie pozwanemu, a nie powodowi – powód, dochodząc wypłaty odszkodowania, poniósł koszty w kwocie 70.550 koron norweskich.

W chwili wygaśnięcia umowy leasingu nr (...) do zapłaty pozostało 15 rat leasingowych po 1 373,99 EURO netto każda, co stanowiło kwotę 20.609,85 EURO Po dodaniu wartości resztowej w kwocie 3.439 EURO do zapłaty pozostała kwota 23.866,86 EURO, która po przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z dnia 9 lipca 2009 r. (1 EURO = 4.3577 PLN) odpowiadała kwocie 104.004,62 zł.

W chwili wygaśnięcia umowy leasingu nr (...) do zapłaty pozostało 15 rat leasingowych po 1 373,94 EURO netto każda, co stanowi kwotę 20.609,10 EURO. Po dodaniu wartości resztowej w kwocie 3.439,00 EURO do zapłaty pozostała kwota 23.866,12 EURO, która po przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z dnia 9 lipca 2009 r. odpowiadała kwocie 104.001,38 zł.

Powód zlecił wycenę przedmiotu sprzedaży – pojazdu marki (...), model R 430 E3 18.6 t o nr rej. (...) Związkowi (...), który określił wartość rynkową netto pojazdu na dzień 13 października 2009 r. na kwotę 89.600 zł.

W styczniu 2010 r. powód sprzedał przedmiot umowy leasingu nr (...) Spółce Akcyjnej w N. uzyskując tytułem ceny kwotę 109 800 zł.

W chwili wygaśnięcia umowy leasingu nr (...) do zapłaty pozostało 15 rat leasingowych po 1.373,99 EURO netto każda, co stanowi kwotę 20.609,85 EURO (po odliczeniu dyskonta, pozostała kwota 20.427,86 EURO). Po dodaniu wartości resztowej w kwocie 3.439,00 EURO do zapłaty pozostała kwota 23 866,86 EURO, która po przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z dnia wypowiedzenia umowy leasingu, tj. 9 lipca 2009 r, odpowiada kwocie 104.004,62 zł.

Powód zlecił wycenę przedmiotu sprzedaży – pojazdu marki (...), model R 430 E3 18.6 t o nr rej. (...) Związkowi (...), który określił wartość rynkową netto pojazdu na dzień 13 października 2009 r. na kwotę 91.000 zł.

W styczniu 2010 r. powód sprzedał przedmiot umowy leasingu nr (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością we W. uzyskując tytułem ceny kwotę 91 000 zł netto, czyli 111 020 zł brutto.

Pismem z dnia 15 września 2009 r. powód zlecił (...) Sp. z o.o. zabezpieczenie i odprowadzenie ruchomości stanowiących przedmiot zawartych z powodem umów leasingu o numerach: (...).

Pozwany zdał powodowi pojazd stanowiący przedmiot umowy leasingu nr (...) w dniu 30 września 2009 r., natomiast pojazd stanowiący przedmiot umowy leasingu nr (...) (o nr rej. (...)) w dniu 5 listopada 2009 r. W protokołach tych zawarto szereg uwag dotyczących stanu przekazywanych pojazdów oraz stopnia ich zużycia.

W dniu 8 stycznia 2010 r. pozwany wypełnił otrzymane weksle in blanco odpowiednio:

- na kwotę 111 813,68 zł, weksel własny, płatny bez protestu, w siedzibie powodowej spółki - (...),
- na kwotę 22 210,16 zł, weksel własny, płatny bez protestu, w siedzibie powodowej spółki - (...),
- na kwotę 20 813,68 zł, weksel własny, płatny bez protestu, w siedzibie powodowej spółki - (...),

Pismem z dnia 8 stycznia 2010 r. powódka zawiadomiła pozwaną o uzupełnieniu weksli.

W dniu 12 stycznia 2010 r. powód wysłał pozwanemu potwierdzenie sald nr (...) na dzień 31 grudnia 2009 r. w których poinformował, że saldo jego należności i zobowiązań wobec pozwanego wynosi 65 662,38 zł, ogólnie w walucie księgowej 150 082,58 zł.

Pozwana do dnia wniesienia mniejszego pozwu nie wykupiła weksli.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało w części na uwzględnienie.

Pozwany nie kwestionował ani faktu zawarcia przez strony umów leasingu, ani też skuteczności wypowiedzenia umów przez powoda. Co prawda pozwany wskazywał, że opóźnienie w płatnościach rat leasingowych było następstwem okoliczności przez niego niezawinionych (pogorszenia sytuacji finansowej w związku z kryzysem gospodarczym), jednakże nie kwestionował uprawnienia powoda do rozwiązania z tego powodu umów za wypowiedzeniem.

Zarzuty pozwanego dotyczyły jedynie kwestii zakresu jego odpowiedzialności za zobowiązania wynikłe z wiążących strony umów leasingu.

Zasadnicze znaczenie miała analiza zasadności podniesionych przez pozwanego zarzutów w oparciu o stosunek podstawowy ukształtowany przez zawarte przez strony umowy leasingu.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie żądań dotyczących umów leasingu nr (...), zaś w zakresie żądań dotyczących umowy leasingu nr (...) nie było zasadne.

Zdaniem Sądu Okręgowego, podniesione przez pozwanego zarzuty dotyczące umów leasingu o nr (...) nie są zasadne. Pozwany nie zdołał bowiem wykazać, że powód dokonał zbycia przedmiotów leasingu po zaniżonej cenie.

Nieuzasadniony, w przekonaniu Sądu Okręgowego, jest także zarzut niezgodnego z umową przeliczenia równowartości należności wynikających z umów leasingu określonych w euro na walutę polską. Zarzut ten nie został przez powoda udowodniony. Pozwany załączył do pozwu wydruki wskazujące na wzajemny kurs obu walut w chwili dokonywania przeliczenia oraz arkusze wskazujące na sposób dokonania wyliczeń.

Sąd Okręgowy uznał za nietrafny zarzut niepominięcia przez powoda dochodzonych pozewem należności o wartość brutto sprzedanych pojazdów. Jak słusznie wskazuje powód, wszelkich przeliczeń w tym zakresie należało dokonać konsekwentnie albo w oparciu o ceny netto albo o ceny brutto. Powód wybrał tą pierwszą ewentualność, co zdaniem

Sądu Okręgowego jest rozwiązaniem prawidłowym. W ten sposób wzajemne rozliczenia stron dokonane zostały niezależnie od kwestii zapłaty przez strony zobowiązań publicznoprawnych z tytułu podatku od towarów i usług.

Reasumując, zdaniem Sądu Okręgowego, powód udowodnił, że przysługują mu roszczenia o zapłatę dochodzonych pozwem należności wynikających z umów leasingu nr (...).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w zakresie żądania zapłaty kwoty 7 809,06 zł tytułem raty leasingowej z umowy leasingu nr (...), na którą wystawiono fakturę VAT nr (...) z dnia 18 czerwca 2009 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego do oceny skutków prawnych ustania umowy leasingu nr (...) powinien znaleźć zastosowanie art. 709⁵ § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli po wydaniu korzystającemu rzecz została utracona z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu wygasa, a nie art. 709⁵ § 1 k.c. dotyczący wypowiedzenia umowy leasingu.

Jak wynika z dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych w skutek wypadku komunikacyjnego, stanowiący przedmiot leasingu pojazd uległ całkowitemu zniszczeniu. W przekonaniu Sądu Okręgowego sytuację taką należy traktować w sposób analogiczny do utraty pojazdu.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można zgodzić się z powodem co do tego, że obowiązek pomniejszenia o korzyści uzyskane z odszkodowania ubezpieczeniowego nie obejmował rat leasingowych wymagalnych w chwili rozwiązania umowy. W art. 4 ust. 6 OWLO strony zastrzegły, że w razie utraty lub całkowitego zniszczenia lub niemożności naprawy uszkodzenia wykluczającego dalszą eksploatację przedmiotu leasingu z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu ulegała rozwiązaniu ze skutkiem od momentu powstania szkody. Postanowienie takie odpowiada treść art. 709⁽⁵⁾ § 1 k.c., który stanowi, iż umowa wygasa. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 maja 2008 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II CSK 31/08, przepis ten ma charakter imperatywny, a więc nie może być modyfikowany przez strony. Sąd Okręgowy podziela taki pogląd. Skoro zatem dochodzi do wygaśnięcia umowy, w ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do różnicowania powstałych roszczeń w zależności od tego czy powstały one przed czy po wygaśnięciu umowy. Rozróżnienia takiego nie przewiduje również, art. 4 ust. 6 OWLO zgodnie z którym, finansujący może w takiej sytuacji żądać natychmiastowej zapłaty wszystkich przewidzianych, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o korzyści, jakie uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem oraz pomniejszonych o ostateczną kwotę uzyskanego przez finansującego odszkodowania ubezpieczeniowego.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną jest to, że powód otrzymał odszkodowanie za utracony przedmiot umowy leasingu nr (...) w kwocie 214 700 zł. Kwota ta znacznie przewyższała sumę nieziszczonych należności związanych z wygaśnięciem umowy leasingu nr (...). Poza dochodzoną pozwem ratą w wysokości 7 809,06 zł, do zapłaty pozostała bowiem 15 rat leasingowych po 1.373,99 EURO netto każda, co stanowiło kwotę 20.609,85 EURO (po odliczeniu dyskonta pozostała kwota 20.427,86 EURO) oraz kwota 3439 EURO, czyli łącznie 23.866,86 EURO, co odpowiada po przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z dnia 9 lipca 2009 r. kwocie 104.004,62 zł. Ponieważ uzyskane przez powoda korzyści znacznie przewyższają wysokość raty dochodzonej w związku z wygaśnięciem umowy leasingu nr (...), zdaniem Sądu Okręgowego, roszczenie o jej zapłatę wygasło na skutek dokonanego na podstawie art. 4 ust. 6 OWLO odliczenia wartości uzyskanego odszkodowania.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ma podstaw do pomniejszenia kwoty korzyści uzyskanych przez powoda z tytułu odszkodowania o kwotę 70.550 koron norweskich poniesionych przez powoda w związku z tym, że ubezpieczyciel błędnie wypłacił odszkodowanie pozwanemu, a nie powodowi. Powód nie wykazał bowiem, że ryzyko poniesienia tych kosztów powinno obciążać pozwanego. Z okoliczności sprawy zdaje się raczej wynikać, że nieprawidłowości w wypłaceniu opłaty nastąpiły z przyczyn leżących po stronie ubezpieczyciela.

W punkcie II sentencji wyroku orzeczono o umorzeniu postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z cofnięciem pozwu. Zdaniem Sądu Okręgowego czynność taka była dopuszczalna.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Na koszty poniesione przez strony w niniejszym postępowaniu złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 1 936 zł oraz koszty zastępstwa procesowego stron przez ich pełnomocników (po 3 600 zł), wraz z opłatami skarbowymi od pełnomocnictw (po 17 zł). Ponieważ powództwo okazało się zasadne jedynie w 28%, powód powinien ponieść koszty w wysokości 6 602 zł, zaś pozwany w kwocie 2 568 zł. Ponieważ po stronie pozwanego przypadają koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł, w punkcie IV wyroku zobowiązano powoda do zwrotu pozwanemu różnicy między tą kwotą a kwotą w jakiej pozwany winien partycypować w kosztach procesu (2 568 zł), tj. kwoty 1 049 zł.

W punkcie VI wyroku nakazano ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę stanowiącą 72% kwoty opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty wynoszącej kwotę 5807 zł, tj. kwotę 4 181 zł tytułem opłaty. Rozstrzygnięcie w tym zakresie padło na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w związku z art. 100 k.p.c. (punkt VI sentencji wyroku).

Apelację od tego wyroku wniósł powód, zaskarżając wyrok w części, tj. punkty IV, V, i VI, zarzucając:

1. naruszenia przepisów materialnych:

- art. 709⁵ § 1 k.c. poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że powódka kwotę uzyskaną z tytułu odszkodowania za utracony przedmiot leasingu powinien zaliczyć na poczet należności wymaganych przed wygaśnięciem umowy leasingu;

2. naruszenia przepisów postępowania:

- art. 98 k.p.c. i art. 100 k.p.c., poprzez obciążenie powoda kosztami postępowania, w konsekwencji błędnego przyjęcia, że powód przegrał sprawę w 72%.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie IV, V i VI i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 7.809,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania za I instancję oraz zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie. Apelacja dotyczy jedynie rozliczenia umowy leasingu nr (...), a dokładnie jednej raty w wysokości 7 809,06 zł, wynikającej z faktury (...) z dnia 18 czerwca 2009 r., tj. raty za lipiec 2009 r. Nie ma sporu pomiędzy stronami, że umowa leasingu nr (...) wygasła. Jeśli chodzi o datę wygaśnięcia tej umowy, to żadna ze stron nie wskazała konkretnej daty, w której to wygaśnięcie umowy nastąpiło. Pozwany w zarzutach od nakazu zapłaty wskazał, że dnia 2 czerwca 2009 r. zawiadomił powoda o powstaniu szkody w przedmiocie tej umowy, ale z maila zawierającego te informacje wynika, że zawiadomienie to dokonane zostało 3 lipca 2009 r. Przyjąć zatem należy, iż wygaśnięcie umowy nastąpiło najpóźniej 3 lipca 2009 r. Spór na obecnym etapie postępowania sprowadza się do oceny prawidłowości rozliczenia raty leasingowej za miesiąc lipiec 2009 r. Sąd Okręgowy uznał, iż otrzymane przez powoda odszkodowania za zniszczony pojazd, winno być rozliczone z wszystkimi niezapłaconymi ratami, a więc również z ratą za miesiąc lipiec 2009 r. nie tylko ratami, które stałyby się wymagalne po wygaśnięciu umowy.

Powód w swej apelacji w tym zakresie podniósł zarzut naruszenia art. 709⁵ § 1 k.c., którego to naruszenia upatruje w błędnej jego wykładni i przyjęciu, że powódka kwotę uzyskaną tytułem odszkodowania za utracony przedmiot leasingu powinien zaliczyć na poczet należności wymaganych przed wygaśnięciem umowy leasingu.

Co do zasady zarzut ten uznać należy za zasadny.

Art. 709⁵ § 3 k.c. stanowi, że jeżeli umowa leasingu wygasła z przyczyn określonych w § 1, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia rzeczy, a także naprawienia szkody.

W ocenie Sądu Apelacyjnego pod pojęciem niezapłaconych rat w rozumieniu tego przepisu należy rozumieć raty, które byłyby należne za korzystanie z przedmiotu leasingu w okresie przypadającym po wygaśnięciu umowy. Wskazuje na to literalne brzemienie przepisu, w którym mowa jest o korzyściach, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem. Poza tym, gdyby wolą ustawodawcy było rozliczenie kwoty uzyskanej tytułem odszkodowania z wszelkimi ratami, należnymi również przed wygaśnięciem umowy, to możliwość takiego rozliczenia nie byłaby ograniczona tylko do rat, których leasingobiorca nie uiścił z naruszeniem swego zobowiązania umownego, lecz musiałaby odnosić się również do rat wcześniej już uiszczonych. Przepis art. 709⁵ k.c. takiej możliwości nie przewiduje.

Poza tym nie można na gruncie art. 709⁵ k.c. stawiać znaku równości pomiędzy ratami należnymi za okres sprzed wygaśnięcia umowy z ratami przypadającymi po wygaśnięciu umowy. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że raty należne za okres sprzed wygaśnięcia umowy to ekwiwalent świadczenia wzajemnego – oddania rzeczy korzystającemu do używania. Obowiązek rozliczenia rat przypadających po wygaśnięciu umowy wynika właśnie z faktu, iż brak jest w tym okresie wzajemnego świadczenia leasingodawcy.

Poza tym wskazać należy, iż jeśli chodzi o raty należne za okres przypadający przed wygaśnięciem umowy, to obowiązek ich zapłaty, jako rat zaległych, wynika nie z treści art. 709⁵ k.c., ale z uwagi na konieczność spełnienia świadczenia wynikającego z umowy. Dopóki umowa nie wygasa, raty winny być płacone w terminach płatności, o których mowa w umowie, co wynika z treści art. 709¹³ § 1 k.c., który stanowi, iż korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych.

Tym niemniej w niniejszej sprawie zauważyć należy, iż należność z faktury (...) z dnia 18 czerwca 2009 r. w kwocie 7 809,06 zł obejmuje ratę za lipiec 2009 r., a więc dotyczy całego miesiąca lipca 2009 r., a umowa leasingu nr (...) wygasła, jak zostało to wyżej wskazane, dnia 3 lipca 2009 r.

Zatem jeśli chodzi o ratę za miesiąc lipiec 2009 r., to jedynie należność za okres od 1 do 3 lipca 2009 r. to należność za korzystanie z przedmiotu leasingu, która nie podlega rozliczeniu z otrzymanym przez powoda odszkodowaniem. Natomiast co do należności za okres od 4 do 31 lipca 2009 r. aktualizuje się obowiązek rozliczenia, o którym mowa w art. 709⁵ k.c.

Należność za 3 dni lipca 2009 r. to kwota 755,73 zł ($7\,809,06 : 31 = 251,91 \times 3 = 755,73$). Co do tej kwoty brak było zatem podstaw do rozliczenia jej z otrzymanym przez powoda odszkodowaniem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny w oparciu o art. 386 § 1 k.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie IV (czwartym) w ten tylko sposób, że zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w S. kwotę 755,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Pozostała część należności z faktury (...) to należność za okres po wygaśnięciu umowy leasingu, zatem podlegała rozliczeniu z otrzymanym przez powoda odszkodowaniem za zniszczony pojazd.

Powód w swej apelacji kwestionował również obciążenie go kosztami postępowania, w konsekwencji błędnego przyjęcia, że powód przegrał sprawę w 72%. W ocenie Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest prawidłowe. Podnosząc ten zarzut powód wskazał, że odszkodowanie z tytułu zniszczenia samochodu będącego przedmiotem umowy leasingu nr (...) otrzymał dopiero w toku niniejszego postępowania sądowego. Okoliczność ta nie

daje podstaw do uznania, że to strona pozwana winna być uznana za stronę przegrywającą. Otóż, powód nie twierdził w niniejszym postępowaniu, iż były jakiegokolwiek wątpliwości co do tego czy odszkodowanie za zniszczony pojazd winno być wypłacone. Zatem powód decydując się na wytoczenie powództwa przed otrzymaniem odszkodowania, musiał mieć pełną świadomość konieczności dokonania rozliczenia odszkodowania w sposób, o którym mowa w art. 709⁵ k.c. Jeśli wystąpił z roszczeniami przez dokonaniem takiego rozliczenia, winien ponieść tego konsekwencje. W tym stanie rzeczy słusznie Sąd Okręgowy uznał, biorąc pod uwagę stosunek pierwotnego żądania powoda do wysokości kwoty ostatecznie zasądzonej na rzecz powoda, iż powód wygrał jedynie w 28 %, winien zatem ponieść 72 % kosztów procesu.

W oparciu o art. 100 zd. drugie k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, bowiem powód wygrał jedynie w ok. 10 %, zatem pozwany uległ jedynie w nieznaczonej części.

W oparciu o art. 350 § 3 k.p.c. Sąd Apelacyjny sprostował oczywiste niedokładności w punktach V (piątym) i VI (szóstym) zaskarżonego wyroku poprzez dopisanie po kwotach kosztów obciążających powoda wyrazu „złoty” oraz oczywistą omyłkę w sentencji i komparycji zaskarżonego wyroku przez wpisanie w miejsce błędnej siedziby powoda „w W.” prawidłowej siedziby „w S.”, a w firmie pozwanej spółki przez zastąpienie wyrazu (...) wyrazem „A.”.